

GORCHMYNION ETC. SY'N YMWNEUD Â GOFALU AM BLANT

Gorchmynion gofal, goruchwyliau a sefydlogrwydd

1. Gorchymyn o dan adran 31(1)(a) o Ddeddf 1989 (gorchymyn gofal).
2. Gorchymyn o dan adran 31(1)(b) o Ddeddf 1989 (gorchymyn goruchwyliau).
3. Gorchymyn o dan Erthygl 50(1)(a) o Orchymyn Plant (Gogledd Iwerddon) 1995(1) (gorchymyn gofal).
4. Gorchymyn o dan Erthygl 50(1)(b) o Orchymyn Plant (Gogledd Iwerddon) 1995 (gorchymyn goruchwyliau).
5. Gorchymyn o dan adran 3(3) o Gyfraith Plant a Phobl Ifanc (Guernsey) 1967(2) (gorchymyn person addas neu orchymyn gofal arbennig).
6. Gorchymyn a wnaed yn dilyn cais fel y'i caniatawyd o dan adran 48(3) o Gyfraith Plant (Guernsey ac Alderney) 2008(3) (gorchymyn rhianta cymunedol).
7. Gorchymyn o dan adran 31(1)(a) o Ddeddf Plant a Phobl Ifanc 2001 (Deddf Tynwald)(4) (gorchymyn gofal).
8. Gorchymyn o dan adran 31(1)(b) o Ddeddf Plant a Phobl Ifanc 2001 (Deddf Tynwald) (gorchymyn goruchwyliau).
9. Gorchymyn neu benderfyniad a bennir yn Atodlen 4 i Gyfraith Plant (Jersey) 2002(5).
10. Unrhyw orchymyn a fyddai wedi cael ei farnu'n orchymyn gofal yn rhinwedd paragraff 15 o Atodlen 14 i Ddeddf 1989 (darpariaethau trosiannol ar gyfer plant mewn gofal gorfodol) pe bai wedi bod mewn grym yn union cyn y diwrnod y daeth Rhan 4 o Ddeddf 1989 i rym.
11. Gorchymyn cyfrifoldeb rhiant a wneir o dan Erthygl 7 o Orchymyn Plant (Gogledd Iwerddon) 1995.
12. Gorchymyn amddiffyn plant o dan adran 57 o Ddeddf Plant (Yr Alban) 1995(6) neu o dan adran 37 o Ddeddf Gwrandawiadau Plant (Yr Alban) 2011(7).
13. Gorchymyn sefydlogrwydd a wnaed, neu a drinnir fel pe bai wedi ei wneud, o dan adran 80 o Ddeddf Mabwysiadu a Phlant (Yr Alban) 2007(8).

Gorchmynion sy'n gosod gofyniad preswylio neu wahardd

14. Gorchymyn goruchwyliau sy'n gosod gofyniad preswylio o dan baragraff 5 o Atodlen 6 i Ddeddf Pwerau Llysoedd Troseddol (Dedfrydu) 2000(9), adran 12AA o Ddeddf Plant a Phobl Ifanc

(1) [O.S. 1995/755 \(G.I. 2\).](#)

(2) Gorchmynion yn y Cyfrin Gyngor Cyfrol XXI, t. 34. Diddymwyd adran 3(3) gan adran 3 o Ordinhas Plant (Diwygiadau Canlyniadol etc.) (Guernsey ac Alderney), 2009 (Rhif VII 2010), a pharagraff 15(1) o Atodlen 1 iddo, yn ddarostyngedig i arbedion a darpariaethau trosiannol yn adran 4 o'r Ordinhas hwnnw ac Atodlen 2 iddo.

(3) Rhif XIV 2009.

(4) [2001 p. 20](#) (Deddf Tynwald).

(5) Cyfraith Jersey 50/2002.

(6) [1995 p. 36](#). Diddymwyd adran 57 gan baragraff 1 o Atodlen 26 i Ddeddf Gwrandawiadau Plant (Yr Alban) 2011 (ds 1).

(7) [2011 ds 1.](#)

(8) [2007 ds 4.](#)

(9) [2000 p. 6](#). Fe'i diddymwyd gan baragraff 1 o Atodlen 28(1) i Ddeddf Cyflawnder Troseddol a Mewnfudo 2008 (p. 4), yn ddarostyngedig i arbedion a darpariaethau trosiannol a bennir ym mharagraff 1(1) o Atodlen 27 i'r Ddeddf honno.

1969(10) (gofyniad i fyw mewn llety awdurdod lleol), paragraff 17 o Atodlen 1 i Ddeddf Cyflawnder Troseddol a Mewnfudo 2008(11) neu baragraff 25 o Atodlen 6 i'r Cod Dedfrydu.

15. Gorchymyn person addas, gorchymyn hawlau rhiant neu orchymyn ysgol hyfforddi o dan Ddeddf Plant a Phobl Ifanc (Gogledd Iwerddon) 1968(12).

16. Gorchymyn gwahardd o dan adran 76 o Ddeddf Plant (Yr Alban) 1995.

17. Gorchymyn goruchwyliau sy'n gosod gofyniad preswylio o dan baragraff 5 o Atodlen 9 i Ddeddf Plant a Phobl Ifanc 2001 (Deddf Tynwald) (gofyniad i fyw mewn llety a ddarperir gan yr Adran Iechyd a Nawdd Cymdeithasol).

18. Gorchymyn a wneir ar unrhyw adeg, sy'n gosod gofyniad goruchwyliau mewn cysylltiad â phlentyn er mwyn symud y plentyn hwnnw o ofal P, o dan—

(a) adran 44 o Ddeddf Gwaith Cymdeithasol (Yr Alban) 1968(13), neu

(b) adran 70 o Ddeddf Plant (Yr Alban) 1995(14).

19. Gorchymyn a wneir ar unrhyw adeg, sy'n breinio hawlau a phwerau P mewn cysylltiad â phlentyn mewn awdurdod lleol yn yr Alban—

(a) o dan adran 16 o Ddeddf Gwaith Cymdeithasol (Yr Alban) 1968(15), neu

(b) yn unol â gorchymyn cyfrifoldebau rhiant o dan adran 86 o Ddeddf Plant (Yr Alban) 1995(16).

20. Gorchymyn goruchwyliau gorfodol, o fewn ystyr “compulsory supervision order” yn adran 83 o Ddeddf Gwrandawiadau Plant (Yr Alban) 2011, neu orchymyn goruchwyliau gorfodol interim, o fewn ystyr “interim compulsory supervision order” yn adran 86 o'r Ddeddf honno, a wneir ar unrhyw adeg mewn cysylltiad â phlentyn er mwyn symud y plentyn hwnnw o ofal P.

Penderfyniadau mewn perthynas ag addasrwydd P i ddarparu gofal

21. Mewn perthynas â chofrestru cartref plant—

(a) gwrthod cais P i gofrestru o dan adran 13 o Ddeddf Safonau Gofal 2000(17),

(b) canslo cofrestriad P o dan adran 14 neu 20(1) o Ddeddf Safonau Gofal 2000,

(c) canslo cofrestriad unrhyw berson o dan adran 14 neu 20(1) o Ddeddf Safonau Gofal 2000 mewn perthynas â chartref plant y mae P wedi bod yn ymwneud â'i reoli, neu y mae gan P unrhyw fuddiant ariannol ynddo, neu

(d) gwrthod cais P i gofrestru neu ganslo cofrestriad P o dan Orchymyn Gwasanaethau Iechyd a Chymdeithasol Personol (Ansawdd, Gwella a Rheoleiddio) (Gogledd Iwerddon) 2003(18).

22. Mewn perthynas â chofrestru gwasanaeth cartref gofal, a ddarperir yn gyfan gwbl neu'n bennaf i bersonau sydd o dan 18 oed, neu wasanaeth llety diogel (mae i bob un yr ystyr a roddir yn Rhan 1 o Ddeddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016(19) (“Deddf 2016”))—

(a) gwrthod cais P i gofrestru o dan adran 7 o Ddeddf 2016,

(10) 1969 p. 54. Fe'i diddymwyd gan baragraff 1 o Atodlen 12 i Ddeddf Pwerau Llysoedd Troseddol (Dedfrydu) 2000 (p. 6).

(11) Fe'i diddymwyd gan baragraff 1 o Atodlen 28 i Ddeddf Dedfrydu 2020, yn ddarostyngedig i arbedion a darpariaethau trosiannol a bennir yn adrannau 412 a 416 o'r Ddeddf honno, a pharagraffau 1, 2, 4 a 5 o Atodlen 27 iddi.

(12) Diddymwyd y darpariaethau sy'n ymwneud â'r gorchymynion hyn gan O.S. 1995/755 (G.I. 2) ac O.S. 1998/1504 (G.I. 9).

(13) 1968 p. 49. Diddymwyd adran 44 gan baragraff 1 o Atodlen 5 i Ddeddf Plant (Yr Alban) 1995.

(14) Diddymwyd adran 70 gan baragraff 1 o Atodlen 6 i Ddeddf Gwrandawiadau Plant (Yr Alban) 2011.

(15) Diddymwyd adran 16 gan baragraff 1 o Atodlen 5 i Ddeddf Plant (Yr Alban) 1995.

(16) Diddymwyd adran 86 gan baragraff 1 o Atodlen 3 i Ddeddf Mabwysiadu a Phlant (Yr Alban) 2007 (ds 4).

(17) 2000 p. 14.

(18) O.S. 2003/431 (G.I. 9).

(19) 2016 dcce 2.

- (b) gwrthod o dan adran 12 o Ddeddf 2016 gais P i amrywio cofrestriad P (a wneir yn unol ag adran 11(1)(a)(i) neu (ii) o'r Ddeddf honno),
- (c) canslo cofrestriad P o dan adran 15(1)(b) i (f) neu 23(1) o Ddeddf 2016,
- (d) canslo cofrestriad unrhyw berson o dan adran 15(1)(b) i (f) neu 23(1) o Ddeddf 2016 mewn perthynas â gwasanaeth cartref gofal a ddarperir yn gyfan gwbl neu'n bennaf i bersonau sydd o dan 18 oed, neu wasanaeth llety diogel, y mae P wedi bod yn ymwneud â'i reoli, neu yr oedd gan P fuddiant ariannol ynddo, neu
- (e) gwrthod cais P i gofrestru neu ganslo cofrestriad P o dan Orchymyn Gwasanaethau Iechyd a Chymdeithasol Personol (Ansawdd, Gwella a Rheoleiddio) (Gogledd Iwerddon) 2003.

23. Gwrthod ar unrhyw adeg gais P i gofrestru mewn perthynas â chartref gwirfoddol neu gartref plant, neu ganslo cofrestriad cartref gwirfoddol neu gartref plant a oedd yn cael ei gynnal gan P neu yr oedd P fel arall yn ymwneud â'i reoli, neu yr oedd gan P unrhyw fuddiant ariannol ynddo, o dan, yn ôl y digwydd—

- (a) paragraff 1 o Atodlen 5 i Ddeddf 1989(**20**),
- (b) paragraff 1 neu 4 o Atodlen 6 i Ddeddf 1989(**21**),
- (c) adran 127 o Ddeddf Plant a Phobl Ifanc (Gogledd Iwerddon) 1968(**22**),
- (d) Erthygl 80, 82, 96 neu 98 o Orchymyn Plant (Gogledd Iwerddon) 1995(**23**),
- (e) Rhan 1 o Ddeddf Rheoleiddio Gofal (Yr Alban) 2001(**24**) (gwasanaethau cartrefi gofal),
- (f) paragraff 2 neu 4 o Atodlen 6 i Ddeddf Plant a Phobl Ifanc 2001 (Deddf Tynwald)(**25**), neu
- (g) Rhan 5 o Ddeddf Diwygio Gwasanaethau Cyhoeddus (Yr Alban) 2010(**26**).

24. Gwaharddiad a osodir ar unrhyw adeg o dan—

- (a) adran 69 o Ddeddf 1989, adran 10 o Ddeddf Plant Maeth 1980(**27**) neu adran 4 o Ddeddf Plant 1958 (pŵer i wahardd maethu preifat)(**28**),
- (b) Erthygl 110 o Orchymyn Plant (Gogledd Iwerddon) 1995 (pŵer i wahardd maethu preifat),
- (c) adran 10 o Ddeddf Plant Maeth (Yr Alban) 1984 (pŵer i wahardd cadw plant maeth)(**29**), neu
- (d) adran 59 o Ddeddf Plant a Phobl Ifanc 2001 (Deddf Tynwald) (pŵer i wahardd neu osod gwaharddiadau o dan faethu preifat).

25. Hysbysiad ysgrifenedig a roddir gan Fwrdd Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol o dan adran 1(3) o Ddeddf Plant a Phobl Ifanc (Gogledd Iwerddon) 1968(**30**) (gwrthod cydsynio i berson ofalu am y plentyn a'i gynnal).

26. Gwrthod ar unrhyw adeg gofrestriad mewn cysylltiad â darparu meithrinfeidd, gofal dydd, gwarchod plant neu ddarpariaeth gofal plant arall, anghymhwysyo rhag cofrestru o'r fath neu ganslo unrhyw gofrestriad o'r fath o dan—

(20) Fe'i diddymwyd o ran Cymru a Lloegr gan adran 117(2) o Ddeddf Safonau Gofal 2000 a pharagraff 1 o Atodlen 6 iddi.

(21) Fe'i diddymwyd o ran Cymru a Lloegr gan adran 117(2) o Ddeddf Safonau Gofal 2000 a pharagraff 1 o Atodlen 6 iddi.

(22) Diddymwyd adran 127 gan Erthygl 117(2) o [O.S. 1995/755 \(G.I. 2\)](#) a pharagraff 1 o Atodlen 10 iddo.

(23) Diddymwyd Erthyglau 80, 82, 96 a 98 gan Erthygl 50(2) o [O.S. 2003/431 \(G.I. 9\)](#) a pharagraff 1 o Atodlen 5 iddo.

(24) [2001 dsa 8](#). Diddymwyd Rhan 1 gan baragraff 37 o Atodlen 14 i Ddeddf Diwygio Gwasanaethau Cyhoeddus (Yr Alban) [2010 \(dsa 8\)](#), gydag arbedion a bennir yn erthygl 2 o [O.S.A. 2011/169](#).

(25) Diddymwyd Atodlen 6 gan adran 199 o Ddeddf Rheoleiddio Gofal 2013 (Deddf Tynwald) (p. 10).

(26) [2010 dsa 8](#).

(27) [1980 p. 6](#). Diddymwyd adran 10 gan adran 108 o Ddeddf 1989 ac Atodlen 15 iddi.

(28) [1958 p. 65](#). Diddymwyd Deddf Plant 1958, gydag arbedion, gan adran 23 o Ddeddf 1989 ac Atodlen 3 iddi ac adran 22 o Ddeddf Plant Maeth (Yr Alban) [1984 \(p. 56\)](#) ac Atodlen 3 iddi. Mae Deddf Plant Maeth (Yr Alban) 1984 yn cael effaith yn ddarostyngedig i ddarpariaethau trosiannol a nodir yn y Ddeddf honno.

(29) [1984 p. 56](#).

(30) Diddymwyd adran 1 gan Erthygl 185(2) o [O.S. 1995/755 \(G.I. 2\)](#) a pharagraff 1 o Atodlen 10 iddo.

- (a) adran 1 neu 5 o Ddeddf Rheoleiddio Meithrinfeidd a Gwarchodwyr Plant 1948(31),
- (b) Rhan 10 neu 10A o Ddeddf 1989(32),
- (c) Pennod 2, 3 neu 4 o Ran 3 o Ddeddf Gofal Plant 2006(33),
- (d) Rhan 11 o Orchymyn Plant (Gogledd Iwerddon) 1995,
- (e) adran 11(5) neu 15 o Ddeddf Plant a Phobl Ifanc (Gogledd Iwerddon) 1968,
- (f) Rhan 1 o Ddeddf Rheoleiddio Gofal (Yr Alban) 2001(34),
- (g) adran 1 o Ddeddf Rheoleiddio Meithrinfeidd a Gwarchodwyr Plant 1974(35) (Deddf Tynwald),
- (h) adran 65 neu 66(36) o Ddeddf Plant a Phobl Ifanc 2001 (Deddf Tynwald) neu Atodlen 7(37) iddi,
- (i) Rhan III o Gyfraith Amddiffyn Plant (Guernsey) 1972, neu
- (j) Rhan 2 o'r Mesur.

27. Anghymhwys o rhag gweithio gyda phlant ar unrhyw adeg o dan Ddeddf Amddiffyn Plant (Yr Alban) 2003(38).

28. Gwrthod ar unrhyw adeg gais P i gofrestru neu ganslo cofrestriad P o dan adran 62 o Ddeddf Gwaith Cymdeithasol (Yr Alban) 1968(39) (cofrestru sefydliadau preswyll a sefydliadau eraill).

29. Gwrthod ar unrhyw adeg gais P i gofrestru yn ddarparwr asiantaeth gofal plant o dan adran 7 o Ddeddf Rheoleiddio Gofal (Yr Alban) 2001 neu ganslo unrhyw gofrestriaeth o'r fath o dan adran 12 neu 18 o'r Ddeddf honno(40).

30. Gwrthod ar unrhyw adeg gais P i gofrestru yn ddarparwr asiantaeth gofal plant o dan adran 59 o Ddeddf Diwygio Gwasanaethau Cyhoeddus (Yr Alban) 2010 neu ganslo unrhyw gofrestriaeth o'r fath o dan adran 64 neu 65 o'r Ddeddf honno.

31. Gwrthod ar unrhyw adeg gais P i gofrestru neu ganslo cofrestriad P o dan adran 60 o Ddeddf Diwygio Gwasanaethau Cyhoeddus (Yr Alban) 2010.

32. Cynnwys enw P ar unrhyw adeg ar restr o bersonau sy'n anaddas i weithio gyda phlant o dan Erthygl 3 o Orchymyn Amddiffyn Plant ac Oedolion Hyglwyf (Gogledd Iwerddon) 2003 neu anghymhwys o rhag gweithio gyda phlant o dan Bennod 2 o Ran 2 o'r Gorchymyn hwnnw(41).

---

(31) 1948 p. 53. Diddymwyd y Ddeddf hon, gydag arbedion, gan adran 108 o Ddeddf 1989 a pharagraffau 33 a 34 o Atodlen 14 a pharagraff 1 o Atodlen 15 iddi.

(32) Diddymwyd Rhan 10 o ran Cymru a Lloegr gan adran 79 o Ddeddf Safonau Gofal 2000 ac o ran yr Alban gan adran 80 o Ddeddf Rheoleiddio Gofal (Yr Alban) 2001 (dsa 8) ac Atodlen 4 iddi. Diddymwyd Rhan 10A o ran Cymru gan adran 73 o'r Mesur ac Atodlen 2 iddo.

(33) 2006 p. 21.

(34) Diddymwyd Rhan 1 gan baragraff 37 o Atodlen 14 i Ddeddf Diwygio Gwasanaethau Cyhoeddus (Yr Alban) 2010, gydag arbedion a bennir yn erthygl 2 o O.S.A. 2011/169.

(35) 1974 p. 12 (Deddf Tynwald). Diddymwyd y Ddeddf hon gan adran 105 o Ddeddf Plant a Phobl Ifanc 2001 (Deddf Tynwald) ac Atodlen 13 iddi.

(36) 2001 p. 20. Diddymwyd adranau 65 a 66 gan adran 196 o Ddeddf Rheoleiddio Gofal 2013 (Deddf Tynwald) (p. 10).

(37) Diddymwyd Atodlen 7 gan adran 199 o Ddeddf Rheoleiddio Gofal 2013 (Deddf Tynwald).

(38) 2003 dsa 5. Diddymwyd y Ddeddf hon gan baragraff 42 o Atodlen 4 i Ddeddf Amddiffyn Grwpiau Hyglwyf (Yr Alban) 2007 (dsa 14) yn ddarostyngedig i ddarpariaethau trosiannol a nodir yn erthyglau 3 i 12 o O.S.A. 2010/180.

(39) 1968 p. 49. Diddymwyd adran 62 gan adran 80(1) o Ddeddf Rheoleiddio Gofal (Yr Alban) 2001 a pharagraff 1 o Atodlen 4 iddi, yn ddarostyngedig i arbedion a bennir yn erthygl 21 o O.S.A. 2011/121.

(40) Diddymwyd adranau 7, 12 a 18 yn yr Alban gan baragraff 37 o Atodlen 14 i Ddeddf Diwygio Gwasanaethau Cyhoeddus (Yr Alban) 2010, yn ddarostyngedig i arbedion a bennir yn erthygl 21 o O.S.A. 2011/121.

(41) O.S. 2003/417 (G.I. 4). Dirymwyd Erthygl 3 a Phennod 2 o Ran 2 o'r Gorchymyn hwnnw yn rhannol gan Erthygl 60(2) o O.S. 2007/1351 (G.I. 11), a pharagraff 1 o Atodlen 8 iddo, at ddibenion a bennir yn Erthygl 4 o Rh.S. 2009/346 ac Erthygl 3 o Rh.S. 2010/145.